

SZARVAS ÉS VIDEKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Jókai Mór-utca 1257. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADATNAK.
Felelős szerkesztő Benczúr Sándor

MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 4 frt. — Félévre . . . 2 frt
Negyedévre . . . 1 frt. — Egyes szám . 8 kr.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám. (saját ház,) hová az előfizetési pénzek intézendők.
Hirdetéseket jutányos áron elfogad.
BÉLYEGDÍJ MINDEN HIRDETÉSÉRE 30 KRAJCÁR.
Kiadó a lap tulajdonos SÁMUEL ADOLF

Az adóreform.

Végre annyi áldozat és keserves panasz után Magyarország gazdasági élete elérkezett a forduló ponthoz: adóinkat reformálni fogják. Egy, talán másfél év kérdése, hogy a gyökeres adóreform a progresszív adókulcs égise alatt diadalmas bevonulását tartsa a nemzet gazdaságába és az állambáztartásba.

Évek óta az intéző körök is elismerik már és hangsúlyozzák a mai adózás helytelen és igazságtalan voltát. De az állam léte az adózás alapszik és ezt a fundamentumot megbolygatni, átformálni kényes és felelőségteljes feladat. Évek hosszú sorának kellett elmúlnia, míg ez a feladat a kivitel stádiumába volt hozható.

A tervezett reform adórendszerünket nem változtatja meg alapjában. Az egyenes adók kivétési alapjai ugyanazok maradnak. De — osztrák mintára — megszűnnek egyes pótlékok, különösen az általános jövedelmi pótdadó, mely rendkívül súlyosan nehezedik a polgárságra és emellett minden tekintetben aránytalan és igazságtalan.

A reform hat millió forinttal kisebbíti meg a föld adóját. Nem a 25 %-os kulcsot szállítják alább, mert hisz a földadó kulcsa csak elméletben 25 %. Tényleg 10—12 % között ingadozik a kulcs, mellyel a magyar kisbirtokos földjét megadóztatják. De eltörlik az általános jövedelmi

pótdadót és a magyar föld ezáltal hat milliónyi évi teherrel szabadul meg.

Ki fogja mondani az új adótörvény, hogy 300 forintnál kisebb kimutatott jövedelemmel bíró polgárok meg nem adóztathatók, éppen úgy, mint a napszámosok. Ez az egyedüli pontja a tervezett reformnak, mely sem a humanizmus, sem a nemzetgazdaság szempontjából ki nem elégít bennünket. 300 forintnyi minimum igen kevés. Ki tud megélni manapság 300 forintból? S ki tud még adót fizetni utánna? Ausztriában 500 frt a minimum, mi nem vagyunk olyan gazdagok mind Ausztria, de a méltányosság követelménye az, hogy a minimumot nálunk legalább 400 frtban állapítsák meg.

Az általános jövedelmi pótdadó és egyéb pótlékok helyett az ugynevezett jövedelmi adó fog életbe lépni. Ez a jövedelmi adó a keresetek minden ágát érinteni fogja és minden egyenes adótól lesz függővé téve. Arányosan, a megadóztatott adófizető vagyoni viszonyaihoz mérten 1 és 5 százalék között ingadozik a jövedelmi adó. Öt százaléknál magasabb nem lehet. Fontos hogy jövedelmi adót csak 500 forint kimutatott jövedelemmel bírók fizetnek, s ezek is 1 százalékos, a 800 forintosok már 2 százalékos és így tovább öt százalékig.

Ez a jövedelmi adó nemcsak az aránytalanul sújtott polgárság terheiről könnyít, de az adókezelést is óriási mérvben megkönnyíti. Az

adóhivatalok alkalmazottai a reform ezen ágának örvendhetnek legjobban, de örvendhet a közönség is, mely sok zaklatástól lesz megkímélve.

A reform összes részletei a progresszív adókulcs körül tömörülnek. A III. osztályu kereseti adót, az új törvény szerint nem a 10 %-os kulcs szerint vetik ki. Ezt a kulcsot eltörlik. S helyette lép életbe a progresszív adó kulcs, vagyis: nagyobb jövedelem után nagyobb százalékban, kisebb jövedelem után kisebb százalékban vetik ki az adót. 10000 forint jövedelem után könnyebben lehet 1000 forintot fizetni, mint 100 forint után tízet: ez az alapelve a progresszív kulcsnak. Hogy milyen óriási horderejű a progresszív kulcs reformja, kitűnik a következő adatokból:

III. osztályu kereset adót fizetnek:

A Duna balpartján	44960-an,
„ jobbpartján	66635-en,
a Tisza közében	73770-en,
„ „ jobb partján	28124-en,
„ „ bal partján	43431-en,
a Tisza-Maros szögében	59520-an,
Erdélyben	50291-en,
Budapesten	24650-en,
egész Magyarországon	392677 en.

A pénzügyminiszterium legújabb kimutatása szerint Magyarországon 223 forint 61 krajcár a megállapított adóköteles jövedelem fejenkénti átlaga. De Budapest nélkül, ahol ez az összeg

SZARVAS ÉS VIDEKE TÁRCSÁJA.

Feledő szerelem.

Huszonöt éve már, hogy nap-nap után ott ül az irattárban s a kollégái most jubilálják. Szomorú jubileum: ez után a huszonöt év után, a mit a miniszterium irattárában töltött. Mi az irattár? A ki csak egyszer kétszer fordult meg benne, nem tudhatja. Rokona a börtönnek, talán a temetőnek, katakombának is. Nagy ott a csönd, elhal a beszéd hangja. Egyforma rendben egymás mellett nagy szekrények állanak. Sirboltok, a melyekben annyi ember ügyes bajos dolga van eltemetve örökre. Egy-egy aktaszám olykor az életboldogság sírfömlirata. A számok lélekölő egyhangúsággal következik egymásután, esztendőről-esztendőre; mint a halottak a temetőben. És a bucsuztató oly rövid; ad akta. A nyomtalan enyészet e csöndes előcsarnokába Bozóth Ferenc is temetni jött valaha. A bánatot akarta eltemetni és önmagát temette el, miközben keserves schajtása gyakran vegyült össze az akták sühogásával. . . Sok, sok év suhant el azóta, megöregedett, meggyönyvedt.

És a kollégái most jubilálják. A díszebéden egymást érik a felköszöntők. Mind azt hangoztatja huszonöt év, huszonöt év! . . . Bozóth szinte fölriad. Valóban ennyi volna már? Alig tudja hinni. S miközben az ebéd vége felé, estébe hajló délután megsökve a társaságtól, hazafelé ballag, eszébe jut a múlt, az a régi fájdalom, mely huszonöt év előtt költözött szívébe.

Másodéves jogász volt. Szegény özvegyasszony egyetlen reménye, mindene. Hazulról kevés teltelt hát instruktorságot vállalt egy miniszteritanácsosnál. Boldogan írta ezt édes anyjának, hogy itt mennyire megbecsülik, nem is tekintik afféle közönséges instruktornak. Így esett aztán, hogy magukkal vitték a jogász majálisra is, a hol a délceg Bozóth nagyon sokat táncolt a tanácsos ur leányával, Ilonkával. Szép, nagyon szép volt ez a leány. Bozóth beleszeretett és viszontszerelemre talált. Komolyabb volt ez a szerelem, mint bárki hitte volna, akár maga Bozóth is. A tanácsosék azonban mosolyogtak rajta, mikor a lányuk egy meghitt téli estén pirulva bevallotta, hogy mennyire szereti a fiatalembert, az meg ötet. Hogy ha majd Bozóth évek múlva végez, hozzámegy, máshoz soha senkihez — Tízhat éves mult, hadi ábrándozzon, — mondotta a tanácsos ur nejenek, a ki jóváhagyólag lólintott.

Eltelt egy esztendő. Bozóth szívében megerősödött a szerelem. A leányból pedig csodamód bájos teremés lett. Körül is rajongták a bálokon, különösen ha Bozóth nem volt ott. A fiatalember bizalommal tekintett a jövőbe. Sokszor ült nehéz munkába merülve, miközben a leánynak élet-halálra udvaroltak a bálteremben. A legkitartóbb udvarló Bács Jenő császári és királyi kamarás, földbirtokos volt. A farsang után a házhoz is járt, de Ilonka azt mondta, ki nem állhatja. Elkövetkezett a nyár. A tanácsosék ilyenkor rendszerint lementek két, három hónapra Balatonfüredre. Velük szokott menni Bozóth is, de most már egy hónapja nem látták, mert hazatávozott az anyjához, a ki nagy beteg. Ezalatt Bács Jenő udvarolt Ilonkának és egy forró nyári délután vallomást tett.

— Nem szeretem, szólt Ilonka. Soha sem leszek a felesége.

— El voltam készülve erre a feleletre is, Ilonka — szólt Bács. Tudom, hogy Bozóth Ferencre gondolt. Pedig hát nem jól teszi: Ez a derék fiatalember még nagyon fiatal. Most szereti, de ki tudja szeretni fogja-e akkor is, ha évek múlva átlép a komoly férfi korba. Nem akarom őt megsérteni, de hiszen maga Bozóth sem tudhatja még, hogy mi történik a szívével majd évek múlva. Különben ha szeretni fogja és maga hozzá megy, mi lesz ebből? Maga nem született Ilonka annak a problémának a gyakorlati megoldására, hogy miképen lehet a fogalmazói, vagy albirói fizetésből megélni, három, talán négy embernek. Ezzel viszont nem akarom magát megsérteni, de az első mámoros hetek után nagyon boldogtalan lesz. Nap-nap után érni fogja, hogy az ura nélkülöz, magáért, maga nélkülöz az uráért, egy szegény özvegy asszony mint a kettőjükért és mégis annyi minden hiányzik valahányiójuknak. Gondolkozzon e szavaimon Ilonka. Ez az adni és nem fog eltaszítani engem, a ki annyira szeretem.

Ilonka gondolkodott, gondolkodott és mikor Bács megkérte a szüleitől, igen-t mondott. Egy hét múlva már egy sor más irás nélkül aranysegésű kártya vitte meg az eljegyzés híret egy kicsi faluba, a hol a kicsi földön, a kicsi fehér házban utolsó perceit élte, egy szegény öregasszony.

— És ha majd én nem leszek fiam, beszélt a haldokló, ne sirass, ne gyászolj tulságosan. A rózsás arcú szép szóke leány majd pótol engem, hiszen te mondtad, hogy ő is szeret téged. Mondd meg neki édes

869 frt 60 krajcárra rug, az átlag fejenként csak 160 forint 33 krajcár.

A reform a családtagok adóját, a fejadót megszünteti s ezzel is egy nagy igazságtalanságot töröl el.

Nagy szerepet juttat a reform az adókiivető bizottságoknak, amelyek nem a törvény rideg paragrafusai, hanem saját belátásuk és higgadt ítélletük szerint fogják kivetni az adót, illetve minden egyes esetben megállapítani a progresszív kulcsot. S az adókiivetés körül, nagy szerep vár a közönségre is, melyet az új törvény szigorúan kötelez arra, hogy jövedelmeit őszintén vallja be. És a közönség ezt meg fogja tenni, ha meggyőződik arról, hogy őszintesége nem jár károsodással.

HIREK.

— **Egyházi közgyűlés** A szarvasi ág. ev. egyház ma délelőtt az egyházi adónak felemelése tárgyában közgyűlést fog tartani. Ismerve az ily közgyűlések menetét, alapos kilátásunk van egy nagyon is hangos, s nézet eltérésekben gazdag közgyűlésre.

— **Választás.** Szarvas községénél üresedésben volt községi pénztári ellenőri állás betöltése a hó 14-én d. e. 11 órakor ment végbe, mely alkalommal a felette nagy számban megjelent választók, Sárkány Ferencz törekvő helybeli iparost választották meg egyhangulag ellenőrré.

— **Letört virág.** . . . Miért kellett meghalnia, hiszen még alig élt? Miért kellett eltávoznia örökre, hiszen szerették őt itt is. — Vagy talán az égben lakók jobban tudnak szeretni? Ifjú álmát még csak most kezdte volna élni, a jövendő boldogság aranyos sugarai csak most kezdték feléje derengeni s mégis a halál fagyos lehelle megdermeszté, s a boldogság küszöbéről, menyasszonyi fátyolával a hideg sirba döntötte. — Virág volt, még bimbójában s olyan hamar letört. — Még nem is élt s máris meg kellett halnia, távozása a szerető szíveken mély sebet ütött. — Megdőbbsenve, lelkünkben mélyen megindulv látjuk a halál borzasztó munkáját, ki kérihetetlenül ragadja el áldozatait s nem kimél sem aggot, sem fiatait. — De mit ér a fátyol szívnek — mely az elvesztett felett kesereg — az élet örök törvényének rideg szava, az nem szárítja fel a fájdalom könnyeit, a seb továbbra is sajog, vérzik . . .

Dely Malvin még csak 15 éves volt s fián menyasszonyi koszorút s szívében jegyese iránti szerelmet s a jövő boldogság eseményét hordta s ma már nincs, meghalt, szíve nem dobog többé s örökké elvált szerettei köréből.

A „kis menyasszony“ már nincs többé.

Miért kellett meghalnia, hiszen még alig élt.

fiam hogy a te szegény öreg anyád a halálos ágynál áldását hagyta neki. Legyetek boldogok . . . legyetek áldva . . .

Bozóthné meghalt. Miközben a fia áldólag kiterjesztett kezét keresztbe vette mellén, megjött az aranysegésű kártya. Bozóth csak mánap bontotta föl a borítékot, válaszolt reá, elküldte az édes anyja gyászjelentését.

S temetés után mindent eladott. Aztán feljött a fővárosba vigasztalást keresni. A mámorban nem találta meg, tudományos munkára képtelenné érezte magát. Így esett aztán, hogy egy jó barátja tanácsára, — elfogyott akkor már kis öröksége is — beállott a miniszterium irattárába. Várta a feledést a számok egyhangú végtelenségébe temetkezve s e közben csöndesen ráalkonyodott.

Megjött a jubileum napja . . . Huszonöt év! Mindenki örömet akart neki szerezni, s ime főlzakadtak a régi sebek. Elmélázva ballagott hazafelé az utcán, s mialatt szívébe sötét fölleg szállott elborult odafönn az ég is. Hirtelen nagyot dördült és sűrű zápor szakadt a fekete föllegekből. Bozóth vízesen menekült be egy fényes palota kapuja alá. Ott már állottak néhányan. Eleinte nem ügyelt rájuk, de egy női hang csengésére fölkapta a fejét. Nagyot dobbant a szíve: ott állott előtte a tanácsosok leánya üdén, fiatalon, mintha csak tegnap váltak volna el a Balaton partján.

A míg a leányt látta azt is hitte . . . huszonöt évről egy pere alatt megfeledkezett — egy pércre. Csak ennyi ideig nézhette a leányt. Akkor elegáns fogat állott meg a kapu előtt. A leány felkiáltott:

— Itt a mama és sietett felszállni kísérvőjével,

A mélyen sujtott család a következő gyászjelentést adta ki:

Id. Dely József urad. számtartó és neje szül. Heujster Berta, Szabó Alajos és neje szül. Pirl Amália mint nagyszülők. Jenő, Sárika mint testvérek. Dely Szeraphin özv. Gaál Károlyné, Dely Irén özv. Kovách Ernőné, Dely Rózsa férj. Decki Imréné, Dely Hermin férj. Kmetz Mihályné mint nagynénjei. Ifj. Dely József mint nagybátyja. Ifj. Dely Józsefné szül. Katzer Amália mint nagynénje. Dr. Valihora János losonci esperes plébános, Ó szentsége címzetes káplánja mint keresztapja, és számos rokonság nevében szomorodott szívvél jelentik Dely Malvinkának, a kedves kis unokának, illetve testvér, unokahug és keresztleányuknak f. évi november hó 14-én hajnalban 15 éves korában váratlan történt gyászos elhunytát.

A kedves halot hült tetemei f. évi november hó 16-án délelőtt 9 órakor a róm. kath. szertartás szerint fognak örök nyugalomra helyeztetni.

Szarvas, 1899. november hó.

Béke és áldás lengjen porai felett!

— **Dr. Szlovák Pál** szarvasi liszti orvos; a trachoma szembetegség gyógykezelése céljából nyitott tanfolyam hallgatására, Budapestre utazott.

— **Eljegyzések.** Dr. Glasner Adolf szarvasi ügyvéd, társadalmunk egyik kedvelt tagja a napokban tartotta eljegyzését Fuchs Jakab ur bájos és szellemes leányával Matilddal B.-Csabán. Gratulálunk.

Vass Dez-ó m. á. vasuti hivatalnok Bárádon folyó hó 14-én eljegyezte Frisch Ignác helybeli kereskedő szép eszmévelt leányát, Etelkát.

— **Tűzoltó egyesület vacsorája.** Folyó hó 11-én este Weber Ignác vendéglőjében ünnepélyes szüezeti egyesületi összejövetelt rendeztek városunk derék tűzoltói, melyen részt vett az elnökségen és a parancsnokságon kívül mintegy 50 tag. Kedélyes hangulat uralgott az egész estén. Pohár köszöntöket mondtak Gr. Bolza Géza főparancsnok, Dancs Béla elnök, Dr. Szirácky Janos titkár, ki szellemes beszédben ez alkalommal köszönte meg az önkéntes tűzoltó egyesület ama bizalmát, mely őt a tükári hivatalba emelte. Beszédet mondtak még többek. — Esti 11 órakor oszlott szét a társaság.

— **Táncpróba bál.** Dobos Adolf, ki már több mint 1/2-ed század óta tanítja a szarvasi ifju nemzedéket a táncművészetre, az idegi tanfolyam befejezéséül, e hó 11-én este az Árpád szálloda nagytermében, fényesen sikerült táncpróba bál rendezett. Este nyolc órakor már nagyban sürögtek-forogtak a fehérkeztűs kis dundyk, s töllük telhetőleg igyekeztek szórakoztatni a gyülekezni kezdő leendő bálkirálynöket. Félkilencor vette kezdetét a táncok vizsga tétele, s ekkor mutatni lák be a növendékek, hogy a táncművészet terén, mily toku haladást tanusították. A bemutatás általános megelégedést keltett. A vizsga záradáskál Dózsa Vilma k. a. a magyar szölet járta el oly könnyedén s anyyi kellemmel, hogy a tánc végzétével óriási tapsviharral jutalmazta a jelen volt közönség, s e szép tánc be-

egy öreg urral együtt. Bozóth csak bámult a robogó fogat után. Azután fülzaklatott szívvél ment haza. Éjjel nem tudott aludni. Kinozta a gondolat, a vágy, hogy még egykor lássa a leányt, hogy a szemébe nézve még egyszer feledje a letűnt huszonöt évet.

Erre gondolt, erre vágyott, másnap reggel az irattár néma csöndjében is. A nyitott ablakon keresztül hűvös októberi szellő csapta meg lázas homlokát. Félkelet, hogy betegye az ablakot. A míg kinézett a szemé megakad az utzéli akácok lombtalanodó ágain, melyekről egyre szörta az elszárgult száraz levrlt a szellő. Az öreg irattáros szeméből egy könnyesepp gördült alá, s miközben betette az ablakot busan susogta maga elé!

Késő ősz . . . lehullott a fának virága . . . levele . . .

Nemeskéri Kiss J.

Megbékülés.

Atya (dühösön): Gazember! Hogy merete megszükettni a leányomat?

Ujzó: Azért tettem, hogy megtakarítsuk a költséget, a farszot jegyberjárást és lakodalmat.

Atya (megöleli): Hála Istennek! A leányom okos férjlet kapott.

tanításáért Dobos Adolf táncitanítót is mindenfelől szívélyesen üdvözölték. Tíz óra után vette kezdetét az általános táncmulatság, s a mulatság sikerült s annak jó hangulatát mi sem bizonyította jobban, mint az, hogy csak a pirkadó hajnal hasadásával ért véget.

— **Rosz tréfa.** Kitulják János szarvasi tanyai Jakos mult szardán reggel nagy buzgalommal futotta a kemencét a mult évről felmaradt tengeri kórral. Fűtés közben egyszerre pokoli durranás támadt, s a kemence négy helyen kilyukadt. Az ijedség csilapultával utána néztek, hogy mi lehet e rombolásnak oka, akkor látták, hogy 4 darab katonai töltvény volt bedugva a kórok közé, s azok csináltak a könnyen végzetessé vélható dörrenést. Így az ijedségen s a kemencén okozott négy lö lyukon kívül más kárt nem okoztak.

— **Elgázolás.** F. hó 17-én megtartott szarvasi hetipiac alkalmával, Konstantinovic György birtokosnak a lovai valamitől megijedtek s rohanni kezdtek, s az utjokba került Demeter Pál 78 éves aggastyánt elgázolták, ki is a szenvedett súlyos sérülések következtében, pár órai kintlódás után meghalt.

— **A szarvasi szabadelvű** polgári kör saját helyiségében folyó évi november hó 26-án délután 2 órakor tarja évi rendes közgyűlést a következő tárgyszorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. A bizottságok működéseinek felülbírálása és hitelesített jegyzőkönyveinek felolvasása. 3. Tagok felvétele, változások stb. előterjesztése. 4. Pénz és könyvtár felülvizsgálása. 5. Házberiránt hozandó határozat. 6. Tagsági díjakban változtatások javaslata. 7. Jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tagnak kiküldetése.

— **Tanyai tűz.** Kruák Pál szarvasi lakosnak hosszusori tanyáján a mult héten két kup kukoricza szára leégett. Mint a nyomozat kiderítette, a leégett Kukoricaszárát, károsnak gyermekei játékból gyújtották fel.

— **Öngyilkossági kísérlet.** B.-Szent-Andráson f. hó 12-én Cselei Kérdő Rebeka a feletti elkeseredésében, hogy kedvese hűtlen lett hozzá 4 csomag gyufa oldatot ivott. Tettét a háziak csakkamar észrevették, s a gyorsan alkalmazott orvosi segély folytán életét megmentették.

— **Tenyész apa állatok megvizsgálása.** Az állat tenyésztéssel foglalkozó gazda közönség tudomására hozzuk, hogy a köztenyésztésre szánt, bikák, kanok, és kosok megvizsgálása Szarvason f. évi december hó 13-án d. e. lesz megtartva, a község háza udvarán.

— **Javithatlan.** Mihalik Mihály szarvasi illetőségű 19 éves suhanc alig egy hónap leforgása alatt, három rendbeli betöréssel lopást követett el, így legutóbb e hó 14-én éjjel Polyóka Pálné házáat tisztele meg látogatásával hol is a hátsó szoba ablakát beverve, a szobába behatolt, s több ruhaneműt elemelt. A járőr még azon éjjel elcsipte az enyves kezű suhancot s át adta a helybeli járásbírósnak.

— **Fogorvos** Kovács J. Budapestről, ki már övek óta ellátogat városunkba, hétfőn f. hó 20-án megérkezik rövid ideit tartózkodásra. Felhívja mindazok figyelmét, kik működését igénybe venni óhajtják, hogy szíveskedjenek minél előbb eljönni, mert vannak műtétek (plombirozások és műfogbetétek) melyek néha huzamosabb időt igénylenek. Lakása: Árpád szálló.

— **A gazdasági baromfitenyésztésre vonatkozó általános tudnivalók.** Utmutatás a baromfitenyésztőknek arra, hogy miképen lehet a baromfiállományt nemesíteni, értékesebbé tenni s a baromfi-termékek után remélt jövedelmet az értékesítő szövetkezetek megalkotásával nagyobbítani. Irta: Hrebliai Emil állattenyésztési m. kir. felügyelő, a „Baromfiak“, cz. baromfitenyésztési szaklap szerkesztője Gödöllőn. Ára 1 korona, melynek beküldése ellenében a füzet bérmentve küldetik. — ki e kis munkát elolvassa, azonnal tisztában van hazai baromfiköztenyésztésünk mai állapotával és örömmel látja a jövőt, melyben hazai baromfitenyésztésünk felvirágozása bizton varható; t. i. ha a baromfitenyésztő közönség a füzetben adott praktikus tanácsokat meghallgatja és véghez is viszi. Azt pedig mindenkinek meg kell hallgatni, mert e nélkül egy tenyésztő sem boldogul. Ajánljuk e füzetet mint szakirodalmunkban az egyetlen művet, mely e kérdést tárgyalja és alaposan meg is világítja.

— **Köszönet nyilvánítás.** Mindazoknak kik kedves halottuak végtisztességénél nagy fájdalomunkban oly igaz részvételt osztottak s különösen azok a kedves barátok és ifjak kik utolsó útján a ravatal mellett kikéérték, fogadják legőszintébb köszönetét a mélyen sujtott Dely József és a vele gyászoló családnak.

— **Uj postaértékcikkék.** 1900. január elsején mint már megirtuk, különböző koronaértékben számított új postaértékcikkék kerülnek forgalomba. Lesz 1 filléres és 2 filléres postabélyeg. Az 1 filléres (1/2 kros)

levélbélyeg csak kiegészítő-jegy lesz. A 2 filléres pedig hírlapbélyeg marad. Ezen kívül lesznek 3, 4, 5, 6, 10, 20, 30, 50, 60 filléres: 1 koronás és 3 koronás postabélyegjegyek. Lesznek továbbá 6 filléres (helyi forgalom) és 10 filléres (tovább menő), zárt levelező-lapok. A nyílt levelező-lapok belső forgalomban 4 filléres, válszra szánya 4—4 filléres postabélyegjegyekkel lesznek ellátva. Az 5 filléres levelező-lapokat Ausztriával, Bosznia- és Hercegovinával, Németországgal, Szerbiával és Montenegróval való forgalomban, a 10 filléres levelező-lapokat pedig a nemzetközi forgalomban fogják használni. Ezenkívül nyomtatnak kis- és nagyobb alakú 10 filléres levélborítékot. A szállító-levelek értéke megmarad koronáértékre átszámítva. Nyomatnak továbbá 10 filléres postatakarékpénztári lapot és 62 filléres távirati lapot. A mostani bélyegjegyek és postaértékek egy ideig még forgalomban maradnak. Külön hirdetményben fogják közzé tenni azt a határidőt, midőn a mostani bélyegjegyek a forgalomból teljesen kivonatnak.

Foulard-selyem 65 krtól

3 frt 35 krig méterenként — japáni, kínai stb. legújabb mintázatok és színekben, valamint fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem” 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabélyeg és vámmentesen valamint házhoz szállítva — mintákat pedig postafordultával küldenek. **Henneberg G. selyemgyárak** (cs és kir. udvari-szállító) Zürichben. Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyegragasztandó. —

Innen-onnan.

Átlát a szitán. Menyecske: Az én férjem csak ember, csak vasárnap délután sétál velem az utcán. Anyós: No, talán nem ér rá máskor?

Menyecske: Dehogyan nem! Málka azonban nyitva vannak a divatkereskedések és ékszerüzletek.

Klasszikus. Atya: Jegyezd meg magadnak, fiám, az egyenes orr, az görög, a görbén hajlott, az római.

Anti: Akkor hát a Teréz néninek görög orra van és római pupja.

Baj. Két tanár ur beszélget:

— A minap rosszul jártam, szőralozottságból a feleségem helyett, a szobaleányomat csókoltam meg.

— Hát még én hogy jártam szőralozottságból a szobaleány helyett, a feleségemet csókoltam meg.

Kétkedő. A Épen most beszélte nekem a főerdész, hogy tegnap naplementekor egy lővészre két rókát lőtt.

B. Mit, az???!... Én még azt sem hiszem el annak, hogy tegnap este lement a nap!

Helyre van ütve. Új inas: Főnök ur, ez a méter kisebb, mint a másik.

Főnök: Hát nem látod, számár, hogy vastagabb

Többet tud.

Fiu (a néneje vőlegényéhez): — Éacsi, maga ki tudja szedni a fogait?

Vőlegény: — Nem én, fiacskám, hisz az nem lehet!

Fiu: — Akkor a Nina néném többet tud a bácsi-

nál, mert az ki bírja szedni.

Jelenet.

A vasuton bemutatkoznak az utitársak:

— Lip Antal, költő.

— Cseperke Béla.

— Ah! Hogyan mondta?

— Cseperke!

— Megvan, megvan! kijött fel a költő és megöleli utitársát.

— Mi van meg? kérdi ez ámultan.

— A rim.

— Micsoda rim?

— Muzsák berkére kerestem rimet; de nem találtam... Most megvan. Muzsák berke — itt van Cseperke.

Számtan

Tanitónő: Ha egy cseléd egy óra alatt végzi a munkát, két cseléd hány óra alatt?

Birike: Két óra alatti

Tanitónő: Hogyan számol, Biri? fél óra alatt!

Birike: Igen ám, ha nem tréceselnének.

Utolsó óra.

A báró ur haldoklik. A mikor a pap belép hozzá még egyszer felemelkedik.

— Gyógni? nyoszörög. Mindent elfelejtettem, de az inasom tud minden csínyetről. János kezdj hozzá!

A jó falusiak.

— Ugy látom, Keserő ur, vendégei érkeztek.

— Igen, néhány vidéki roknyom. Most megöngatták nekem Budapest nevezetessegeit.

C S A R N O K.

A férj nyugalma.

— Három monolog —

Mondja: **Egy asszony.**

I.

Gitta, egy asszony, a ki inkább szép, mint fiatal. Inkább elegans, mint kedves: lámpafénynél vája urát. Izgatottan, diadalmasan égő arccal, nevető szemekkel, rózsával a a hajában, félfekvésben nyugszik az ottomanon és a kezében tartott nyitott regényből nem olvas.

Andor szerelemet vallott. Szavai nem lepték meg, vakmerősége igen... Tudtam, hogy szeret; nem hittem, hogy ezt meg merje mondani. Arról hogy szeret, nem tehetek; arra, hogy nyilatkozzék, nem kapott tőlem bátorítást... Jó fiu, csinos, művelt és gavalér-de örült, valóságos örült, ha hitte hogy megfogom hallgatni... Nagyon elnéző vagyok iránta, ha inkább örültnek, mint arcátlannak hiszem. Igen kíméletes voltam, hogy csak szemé közzé nevettem. Helyzetemben ez volt a legjobb... A szegény bolond elképett. Ön megölt engem mondá és távozott... Oly őszintén levertnek látszott és annyira sápadt volt hogy szinte megsajnáltam... „Ön megölt engem.” Azt hiszem valamennyi féltelt udvarló ezekkel a szavakkal kezd viszonolni... Tragikus szavak! Csak az bennünk a hiba, hogy sem el nem hiszik, sem meg nem tartják... Az ilyen kudarcot vallott valólakat legalább is háromszor kell egymásután megölni, hogy megszünjenek — nem: élni, de örült reményükben bizni... Eddig minden jól ment. Andor ur, egyelőre, meg van olya... Ez a dolog két-tökre nézve, most el van intézve. De hát a harmadik fél?... A férjem!... Megmondjam-e neki, hogy mi történik? Mindenesetre tönkre teszem férjem nyugalma... És miért? Egy semmiért! Mert hiszen szemmi sem történt... Egy bolond ember bolondot beszélt... Ez az egész... Azonban a bolond el van halgattatva... Miért aldoztam fel egy józan ember nyugalma, egy elnémitott bolondért?... Nem, nem én halgatni fogok...
II.

Gitta pirosba felérbe játszó arccal, idegesen felindulva, erős megrázkodástól könnyes szemekkel, reszkető ajakkal, hajában egy rózsával, mely leesőben van. Az ablak függöny mögé húzóda — attól fél, hogy férje épp e pillanatban táll belépni és felindulva látná őt.

Andor megcsókolt... kiutasítottam... És most sirok — a szegény miatt és reszketek a veszélytől, a miben forogtam... Ah milyen durva, erőszakos, vad ember a férfi, mikor széttepi az illendőség korlátját... Ugy ölelt meg, mintha megfojtana, úgy ugy csókolt meg mintha megmarni akarna... Reszketek a harag és megalázástól... A legborzasztóbb az, hogy én miattam fejlődött a dolog idáig... Nem kellett volna halgatnom a multkor. Meg kellett volna mondani férjemnek, hogy milyen barátot bír ő Andorban. Most nem lennék így megalázva, most nem lenne olyan kínos a vallomás... Férjem azt fogja tenni, mit megtesz minden férj, ha feleségét megsértik: megverekszik a szemtelennel, bosszút áll a felségeért. Az arcátlan lakolni fog... Igen, hát ha — nem. Uátha menekül férjemet pedig haza hozzák — véresen, talán ennél is rosszabbul... Mit tegyek? Azért a kilátásért hogy meg leszek bosszulya, kockáztassam a férjem életét? Avagy hallgassak és titkoljam szegényem? A férjem élete vagy a bosszút? Megsértett nő vagyok, ki elégtételt követel... oh, de feleség is vagyok, ki remeg férjéért!... hiszem, hogy a feleség a nőt elhalgattatja... Nem tudom, más asszony mit tenné helyzetemben... de én... én halgatni fogok.
III.

Gitta halványan, tört tekintettel, bomlundozó hajtattal, összekulcsolt kezekkel áll a szoba közepén, lába előtt egy eltaposott rózsza.

Isteni Ólj meg, vagy ved el eszem, hogy ne tudjak emlékezni... A pokol lángja nem lehet égetőbb mint az a gondolat, hogy mi voltam és mi vé lettem?... Meghalni! Igen... ez könnyebb, mint nem emlékezni... A becsülettel elvész az életnek minden értéke!... De meghalni is nehéz becstelennül.

Gitta halványan, tört tekintettel, bomlundozó hajtattal, összekulcsolt kezekkel áll a szoba közepén, lába előtt egy eltaposott rózsza.

Isteni Ólj meg, vagy ved el eszem, hogy ne tudjak emlékezni... A pokol lángja nem lehet égetőbb mint az a gondolat, hogy mi voltam és mi vé lettem?... Meghalni! Igen... ez könnyebb, mint nem emlékezni... A becsülettel elvész az életnek minden értéke!... De meghalni is nehéz becstelennül.

Ha megölném magamat, meg kellene írnom férjemre hogy mi ütött a halálba... De vajjon kiengesztel ném-e őt halálommal?... Nem fordulna-e el megve-téssel a terítőtől, melyen az gyalázata fekszik? Nem fognak-e majd eltemetni siratlanul? Érzem, nem csak becstelenné gyávává is lettem... Élni fogok, élni bűnöm s gyalázatomból származó tudatával, és vele élni, vele, akinek becsületes fejtszéggyennel betörttem, akit alávalóan megcsaltam — egy bozzám méltó hitvány szeretővel... Mennyire szeretett, mennyire becsült és mennyire bizó és gyanultlan volt irántam... Oh nagyon is gyanultalan.

Más féj félti feleségét, ő nem féltett soha. De hát miért is nem féltett? Hogyan tudta olyan nyugodtan nézni, hogy az az ember körülöttem volt mindig... Neki tudnia kellett, hogy mit jelent ez, midőn egy férfi árnyékként követ egy asszonyt. Neki észre kellett volna venni, hogy ez az Andor veszedelmes ember. Neki el kellett volna távolítani... Nem ő ezt nem tette. Egész nyugodtan nézte mint kísérte nejét egy férfi... De szabad - e egy férjnek nyugodtnak lenni, mikor feleségét veszélyek körüvezik? Én vétkeztem, igen de ő is nagyot, igen nagyot hibázott... Oh mert az ő vak, közömbös nyugalma volt az, a mi mellett így kellett vesznem... az én nyugalma az övé miatt van oda örökre. Ő az oka, ő, hogy az így esett meg... s igen, igen... én most már halgatni, fogok.

Casparone.

Közgazdaság

— Törvényjavaslat a cséplési vállalkozás-ról.

A földmívelésügyi miniszter egy fontos törvényjavaslatát van módunkban ismertetni, mely mintegy kiegészítő szemét képezi a munkástörvények láncolatának s a melylyel a miniszter a cséplési vállalkozók és a csépléstők közti jogviszont akarja szabályozni, a miken természetesen elfoglaltak a cséplésnél foglalkozó munkások is. — A javaslatok ez a láncolata azt mutatja, hogy a miniszter mélyebben betud hatolni a magyar ember észjárására, életviszonyaiba és szokásaiba mert hiszen már az általa alkotott munkástörvény egyik sarkalatos intézkedésével rá tudott tapintani a dolgok elevejére, a mikor rámutatott arra, hogy a munkaadók és munkások közt ha nem is valamennyi, de a legtöbb huza-vona az, hogy a munkák teljesítésénél a kölcsönös jogok és kötelességek nem voltak azelőtt már előre olyanahatározottan megállapítva, hogy azokat akár félreértés folytán, akár furlangos félre-magyarázati ne lehetett volna. — A törvényjavaslat nem kötelezi a feleket a formások betartására, nem is korlátozza szabad elhatározásukat, hanem azt kimondja hogy ha a felek szerződése hiányos: akkor az ő akaratukat a törvény intézkedése pótolja. — Így, ha a cséplés idejére nézve meg nem egyeznek a felek, a vállalkozó akkor tartozik csépléstetni, mikor a birtokos kívánja. Ha nincs megállapítva, hogy melyik fél köteles a cséplőhöz szükséges munkásokat alkalmazni, akkor erre a vállalkozó köteles: viszont ha mást nem mond a szerződés, a cséplőgépet a birtokos tartozik a munka helyére szállítani. Ha nincs másképen, hngző kikötés: a birtokos egész természetek elcséplését jogosult a bér-gép tulajdonosa eszközöltetni. — A javaslat megmondja, mikor bonthatja fel a szerződést a gazda és mikor a gépvállalkozó. Visszaléphet a gépvállalkozó, ha a gazda 36 óra alatt nem szállíthatja a gépet, vagy ha a cséplés munkája 36 óráig a gazda hibájából nem teljesíthető; viszont a gazda vissza léphet, ha a vállalkozó a megjelölt időben vagy sorrendben saját hibájából meg nem kezdi a munkát, vagy 36 órán át szünetel a munkával, végül ha a cséplőgép a cséplésnek megfelelő módon és időben való elvégzésére nem alkalmas — Azelemi csapasok által előálló helyzetetről is gondoskodik a javaslat, kimondván, hogy a természet részbe-való megsemmisülése egyik félnek sem ad jogot a szerződés felbontására. Ha pedig az egész természet megsemmisül, a vállalkozónak a gazdával szemben nincs kártérítési igénye. — A vállalkozóval szemben kimondja a törvényjavaslat a munkás javára a minimum megadását. A munkásnak minden más szerződéses és törvényes zálogjogot megelőző záloga legyen a vállalkozó keresetére és gépeire. A vállalkozó az előjáróság előtt köteles a munkásokat szerződtetni. — Mint ezekből látható, hogy viszonyaink rohamos fejlődése az utóbb évtizedekben óriási változásokat teremtett, a melyek törvényileg szabályozva eddig nem voltak. A gyakorlati étellel összhangban megejtendő ez a szabályozás; ennek a törvényjavaslatnak is célja.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi hogy a szarvasi kir. járásbíróóság 1899 évi 561, 532, 563, 564, 394, 424, 502, 501, 508 és 512 /1. számú végzése következtében Réthy S. utóda, Grünvald Ábrahám, Réthy Sándor, Schreyer József, kir. kincstár, Ignác Faedl, Grosz B., Adler és Gold., Haldek Ignác és gr. Keglevich Róbert cognac gyára javára Fülöp T. és Társa ellen 1086 frt 92 kr. s jár. erejéig 1899 évi október hó 7 és 9 én foganatosított biztosítási és kielégítési végrehajtás útján le és felül foglalt és 1450 frt — krra becsült következő ingóságok, u. m.: bolti felszerelvények, fűszer, vas, rövid-árúk, valamint bútorok nyilvános árverésen adknak el.

Mely árverésnek a szarvasi kir. járásbíróóság 1899-ik évi V. 561/2. számú végzése folytán 1086 frt — kr. tökékövetelés ennek 1/2% váltó díj és eddig összesen 148 frt 44 krban bírólág már megállapított költségek erejéig Szarvason, alperes üzlethelyiségében és lakásán leendő eszközésére 1899. évi november hó 30-ik napjának délelőtt 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-v értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amenyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szarvason, 1899. évi november hó 6-ik napján.

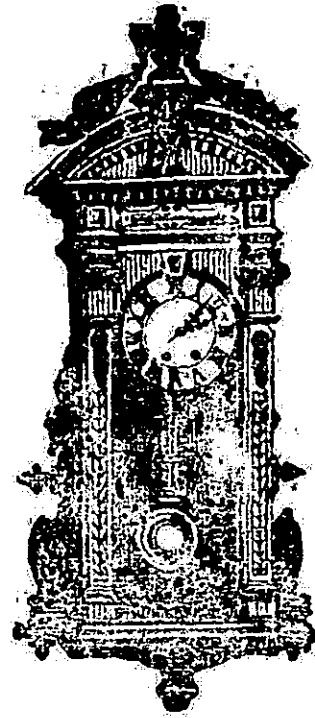
Magyar Mihály
kir. bírósági végrehajtó.

Hirdetmény.

*Tűzifa és kőszén ugy mint
Salgó tarjáni és porosz szén
kapható.*

Pletenik József
piacztéri üzletében
Szarvason.
Kívánatra haza szállítok.

**Amerikai szőlő ojt-
vány. Európai sima
veszsző, nemesített
őszi baraczk fák, és
kerítésnek való
„machelura aurau-
tica” legolcsóbban be-
szerezhető Tájber I.
G. am. szőlő-telepén
Szarvason.**

Divatos Ékszerek.

A magyar kir. fémjelző hivatal
által hitelesített arany órák és ékszerek

Szép Márton

órász, ékszerező és látszerésznél
Szarvas

(Szt. István kir. u.) jutányos árban
kaphatók.

Nagy raktár valódi „Genfi” és
„Glashütte” zsebórákban, valamint fali
és ébresztő órákban. **Órajavításo-
kat, arany műves munkákat, ugy-
szintén villanycsengők szerelé-
sét** és javítását hallatlan olcsón és
pontosan eszközöl **2 évi jótállás**
mellett. Nagy választék valódi **tajték**
pipák és **szemüvegekben.**

3-10

2 évi jótállás

Nagy raktár szőnyegekben

Ungár Jónás

Férfi- és női divat üzlet
SZARVASON, Berger-féle házban.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására
hozni, hogy a piacztéren levő BERGER-FÉLE HÁZBAN egy a mai kor
igényeinek teljesen megfelelő

úri és női divat-áru üzletet nyitottam.

Raktáron tartok a legújabb divatu **férfi- és gyermek ka-
lapokat**, továbbá **férfi, női és gyermek-czipőket** a legjobb
minőségben, ugyszintén mindennemű **téli Jäger alsó ruhákat**,
valamint **fehérneműt** és minden e szakba vágó **divatárúkat.**

Jutányos árak, pontos kiszolgálás biztosítása mellett az igen
tisztelt vevőközönség nagybecsű pártfogását kérve

kiváló tisztelettel

UNGÁR JÓNÁS.

3-10

Nagy raktár szőnyegekben

6

*huzásra érvényes jótékonyszél-
— sorsjáték a budapesti poli-
klinikai egyesület kórháza ja-
vára — sorsjegy ára csak*

1 korona.**Főnyeremény****100,000**

korona ért.

5 nyeremény a 20.000 kor. stb. ért.
Kívánatra 20% levonással készpénzben kifizettetik.

Első huzás

**visszavonhatóanul
már január hó 4-én.**

Megrendeléseket pontosan teljesít:

Nagy Jótékonysági Sorsjáték Kezelősege
a Budapesti Poliklinikai Egyesület kórháza javára
Budapest. IV., Kossuth Lajos-utca 1. sz.